

Taller d'educació sexual: ***De nosaltres al món***

Bloc 1: El Carrer, la Casa, l'Escola, el Món

EL CARRER: llenguatge

El carrer també ensenya

Objectius: observar i investigar l'entorn per a prendre consciència de les influències que exerceix l'ambient del carrer en la nostra manera de viure les relacions sexuals. Conèixer la terminologia adequada per a parlar de la sexualitat.

Desenvolupament: busqueu en l'entorn i recolliu el vocabulari sexual vulgar que s'utilitza al carrer o amb els amics.

Per grups, escriviu les paraules cultes i vulgars en els apartats de més avall, tot distingint en tots els casos entre paraules que facen referència als homes, a les dones i a tots dos:

- a. **Parts sexuals** (per exemple: *mamelles, polla*, etc.)
- b. **Actes** durant les relacions sexuals (ex.: *follar, xuclar-la*, etc.)
- c. **Qualificatius** a les persones en relació a la sexualitat (ex. *maricó, cabrona*, etc.)
- d. **Expressions** amb parts o activitats sexuals del cos (ex. *vés-te'n a prendre pel cul, que et follen*, etc.)
- e. Recolliu també **acudits** i **pintades** dels serveis o altres llocs on en trobeu.

Qüestions:

1. Quines són les parts considerades sexuals? Són masculines o femenines? N'hi ha cap absència?
2. A quins actes sexuals fa referència la major part del vocabulari?
3. Marqueu els qualificatius negatius o que serveixen per a insultar, humiliar o rebaixar l'altre. Pertanyen a homes o a dones? Què es considera positiu i negatiu en l'home? I en la dona?
4. Les expressions donen una visió positiva de la sexualitat?
5. Escriviu les paraules formals per a designar tot el vocabulari que heu trobat.

6. Quan usem el llenguatge popular i quan el culte? Per què? Per què creieu que s'utilitzen tantes paraules populars en el camp de la sexualitat?
7. Feu una valoració dels acudits sexuals. Com són els homes en els acudits? I les dones?
8. Com explicaries què és la sexualitat segons les paraules, acudits i pintades que heu recollit? Assageu una definició de la sexualitat, dels homes i de les dones a partir dels termes que hi ha aparegut. Feu-ne una valoració.

EL CARRER: el punt G masculí

Plaers ocults: plaers prohibits

Objectius: conscienciar de la diversitat de zones erògenes del cos. Evidenciar el valor social, estigmatitzador i sancionador, de determinades pràctiques sexuals.

Desenvolupament: llegiu el següent article de la sexòloga nord-americana Hite i contesteu les qüestions.

L'erotisme masculí ocult

Segons les meues investigacions, la quarta part dels homes inclou alguna vegada la penetració anal en la seua masturbació, i una altra quarta part empra alguna vegada l'estimulació anal externa. Com diu un home: "De vegades introduesc un o dos dits de la mà esquerra en el recte i els menege dins mentre m'acarone el penis amb la mà dreta. Menege els dits cap a la part de davant del cos, perquè és on més plaer sent. L'orgasme, brutal i intens, se centra en la part del meu cos on es menegen els dits. Tinc molt poca sensació en el penis. He intentat usar solament l'estimulació anal, però sembla que no puc arribar a l'orgasme sense tocar-me a més el penis".

Pocs homes es deixen penetrar per una dona durant el sexe. La penetració i l'estimulació anal són un aspecte important al qual la literatura de la investigació sexual quasi no presta atenció. I en canvi, és una possibilitat que tenen els homes de tenir una experiència totalment distinta, com descriu el següent home: "Mai havia entès vertaderament com era possible que una dona deixara que l'home la penetrara fins que em penetraren a mi. Em va agradar la sensació. És una experiència i una sensació que la majoria d'homes no tenen mai. Ser penetrat és molt distint a penetrar. I ara comprenc que també serveix per als aspectes no sexuals de la vida. Deixar que algú entre en la teua vida, el teu cor, els teus membres i desigs, és una qualitat que les dones tenen molt més desenvolupada. La meua por a deixar entrar és com una por a l'amor".

Alguns homes frueixen quan una dona els penetra l'anus amb el dit: "Quan la meua xica em fa una fel·lació o està damunt de mi durant el coit, em posa el dit en el recte, i fa moviments giratoris. Em torna boig. Mai pensí que li ho contaria a ningú." [...]

“És un acte que implica al meu cos i que permetesc a molt pocs. És la meua forma de mostrar confiança total i unitat amb l’amant, i una ocasió de fruir la sensació de passivitat total i el que la societat anomena feminitat. És aqueixa sensació de virilitat i de feminitat combinada, el que em fa sentir-me complet.”

Segons les meues investigacions, la majoria dels homes no volen que els penetren, ni físicament ni emocional; tanmateix, sí que volen. Igual que en l’amor i el matrimoni, els homes creuen que seran més feliços si dominen la relació, si la controlen, en lloc d’arriscar-se a tenir una relació més equitativa, de donar i rebre. En el sexe tradicional, els homes diuen que volen penetrar a l’altra persona, empenyar, estar al comandament i decidir que l’objectiu del sexe és el seu orgasme; però al mateix temps desitgen el contrari, perdre el control, deixar-se dominar per l’altra persona. Controlar, siga en el sexe o en una relació, és avorrit a llarg termini. La majoria dels homes desitgen un contacte més íntim, sentir més, i no solament dominar, sinó ser penetrats i dominats. Quants es permeten intentar-ho?

Shere Hite. EPS. 17.08.02

Qüestions:

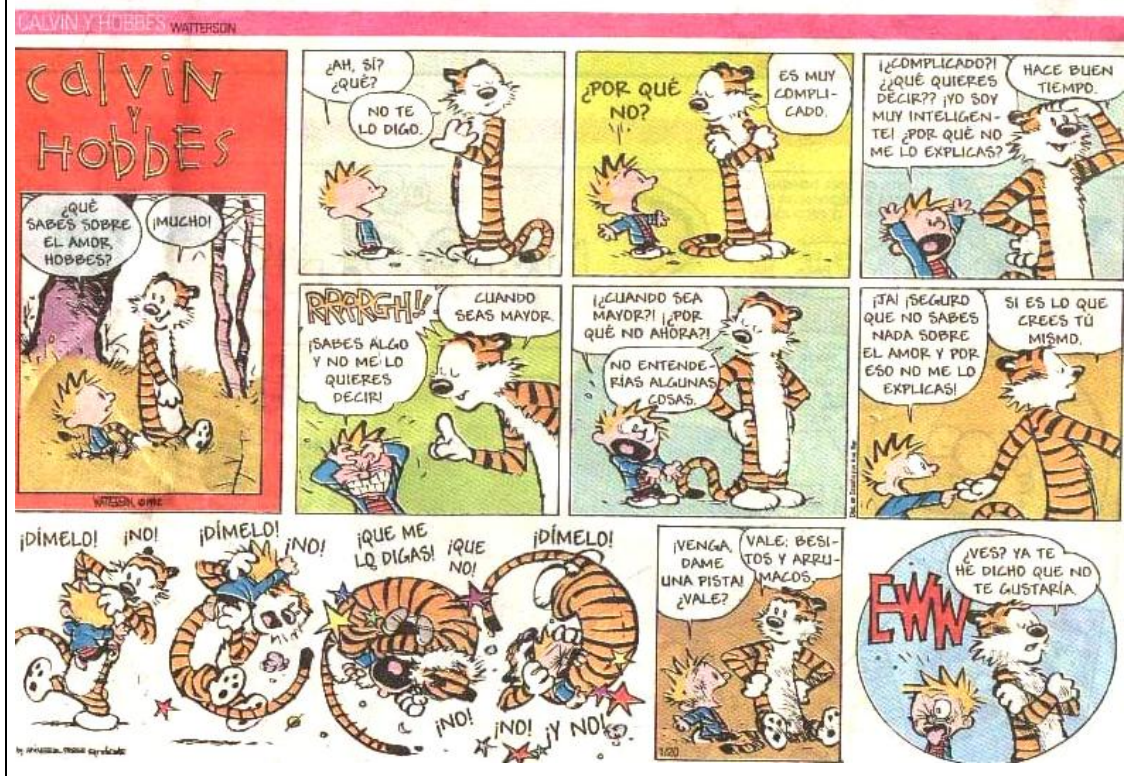
- 1.** La pròstata, normalment descrita com una part de l’aparell urinari masculí, és en realitat un òrgan sexual i una font important de plaer perquè està recorreguda per multitud de vasos sanguinis i de terminacions nervioses. I la manera d’accedir-hi és a través de la penetració anal. Havieu sentit parlar d’aquest punt G masculí?
- 2.** Quin és la consideració social d’aquesta pràctica? Té a veure amb la masculinitat tradicional? Definiu aquests trets de la masculinitat que impedeixen els barons “obrir-se”?
- 3.** Expliqueu la relació que estableix l’autora entre deixar entrar algú en el cos i en la pròpia vida. Hi esteu d’acord? En quina mesura el canvi en les pràctiques sexuals suposaria un canvi en les relacions heterosexuales?

LA CASA

Educació o educastració?

Objectius: reconèixer què ens ensenyen sobre la sexualitat i evidenciar l’educació sexual formal i informal que ens transmeten els pares.

Desenvolupament: llegiu el còmic següent i contesteu les preguntes.

Qüestions:

1. Quines excuses posa Hobbes per no explicar-li a Calvin què és l'amor? Què està preguntant Calvin, per l'amor o per la sexualitat? Per què hi ha reticències per a educar la sexualitat de la canalla?
2. Què expliquen els pares als fills sobre la sexualitat? És una bona educació sexual?
3. Dramatitzeu les següents situacions adoptant el paper dels pares tal com penseu que reaccionarien els vostres propis progenitors:
  - a. Teniu convidats a casa i Maria, que només té tres anys, està tocant-se la vulva en el sofà.
  - b. Anna, de quatre anys, està jugant amb el seu veí Pep, de cinc, a metges: ell és el ginecòleg i ella va a la consulta. Però entreu a l'habitació i els pilleu.
  - c. Marcel està jugant amb el seu amic Pau a metges. Només tenen cinc anys, però els trobeu amb els pantalons abaixats, mirant-se i tocant-se l'un a l'altre.
  - d. Antoni, de sis anys, us pregunta què és *fer-ho*. Contesteu-li.
  - e. Maria, de 5 anys, us conta que als lavabos, Carles, de sis anys, no volia tornar-li la joguina si no li xuplava abans la *tita*.

- f. La vostra mare, de 70 anys, és vídua, i està passant les vacances al vostre apartament de la platja, i us ve bé perquè de passada cuida dels menuts. Heu planejat una excursió, a la qual la iaia no s'ha apuntat, però torneu abans d'hora i la trobeu en el sofà, mig despullada, besant-se amb un home que no coneixeu de res. Els vostres fills es posen a riure.
9. Els pares que heu escenificat, han reaccionat com vosaltres ho faríeu? Què els diríeu vosaltres als menuts?
10. Creieu que hi ha hagut diferències en el tracte segons el sexe?
11. Com podem prevenir les relacions abusives a través de l'educació sexual?

L'ESCOLA

Models d'educació sexual

Objectius: evidenciar l'existència de polítiques educatives amb una ideologia i una concepció de les relacions darrere.

Desenvolupament: llegiu la informació següent:

Models d'educació sexual

Educació sexual com a educació moral. L'objectiu d'aquest model és preparar per a l'amor i el matrimoni. Els continguts solen ser: anatomia, concepció, embaràs i part, família, relacions entre pares i fills i entre xics i xiques, i tota una sèrie de continguts morals i cívics. La metodologia consisteix en cursos donats per educadors o religiosos dins i fora de l'escola. És una educació que no tracta ni el plaer, ni l'anticoncepció i que considera conductes desviades l'homosexualitat o la masturbació.

Educació sexual per evitar riscos. També anomenat model biologicista o biologicosanitari. L'objectiu és evitar els riscos inherents a l'activitat sexual però és un model que varia depenent de la ideologia dominant. Els continguts són els següents: l'activitat sexual és perillosa, l'abstinència fora del matrimoni (en la versió moralista conservadora) o l'ús de mitjans de prevenció eficaços. La metodologia consisteix en xerrades aïllades, sovint associades a altres temes com les drogues o la delinqüència, donades per especialistes conservadors o metges, o més actualment, en campanyes publicitàries.

(Senabre, E. i Sanchis, R. (2005): *Què tinc ací baix*, Bullent, València)

Qüestions:

1. Quin és el model d'educació que heu rebut o que coneixeu?
2. El model biologicista és aparentment neutral. Quin model es planteja la prevenció de les relacions abusives? I de les no plaents?
3. Quins objectius i quins continguts hauria de tindre una educació sexual de qualitat?
4. És pot educar la sexualitat adequadament sense una perspectiva de gènere?

Bloc 2: Jo, Nosaltres

JO: el meu cos

La primera regla i la primera ejaculació

Objectius: reflexionar sobre les conseqüències psicosocials dels canvis físics a partir de la primera regla en les xiques i de la primera ejaculació en els xics. Familiaritzar-se amb la fesomia i fisiologia dels genitals externs femenins.

Desenvolupament: contesteu les preguntes.

Qüestions:

1. A quina edat tingueres la primera regla/ejaculació? Com et vares sentir? A qui li ho vares dir? Com va reaccionar?
2. T'havien informat abans del que era? Qui?
3. N'hi ha diferències entre la manera de reaccionar davant d'aquest fet entre xics i xiques? Explica-les.
4. Què significa socialment tenir la primera ejaculació? Es comporten les persones del voltant de manera diferent? Com?
5. Què saps dels teus genitals? I dels genitals de l'altre sexe? Fes-ne un dibuix i assenyala'n les parts.
6. Llig aquest text i reflexiona:

Els genitals femenins i la ciència

Fins al segle XVII, els genitals femenins no van rebre cap nom, i eren considerats com la part inversa del penis; és a dir, com si les dones tingueren un penis, però cap a dins.

Quan van *descobrir* el clítoris, digueren que era un penis atrofiat, i se'ls desmuntaren les teories: com podia ser que les dones tingueren un penis a dins (la vagina) i un penis a fora (el clítoris)? Molts estudis de l'època afirmaven que el clítoris era un òrgan superflu patològic, és a dir, una malaltia.

En els segles XVIII, XIX i el principi del XX, apareixia terminologia sobre els genitals femenins, però quasi exclusivament de les parts que intervenien en la reproducció, no en el plaer. Va ser només ben entrat el segle XX quan la

ciència sexològica ja s'ocupà, per fi, de les qualitats erògenes, d'excitació i plaer, dels genitals externs.

Amparo Vilar

- 7.** Creieu que les xiques coneixen els seus genitals? I els xics els seus?
- 8.** Quina relació tenen els xics amb els seus genitals? I les xiques
- 9.** És encara un gest masculí “arreglar-se” els genitals en públic? Es comparen els xics els penis? És encara important la grandària d'aquest? I en les xiques? Es comparen?
- 10.** Com és la consideració social que reben els genitals d'uns i d'altres?
- 11.** Quin tipus de missatges reben les xiques sobre els seus genitals? Són del tipus *Quina vulva té la meua xica!*? Passa el mateix amb els homes? Per què?
- 12.** Llegeix els text següent i respon les qüestions:

El clítoris

“Constitueix una singularitat anatòmica d'excepció, ja que és l'únic òrgan dels que formen l'aparell genital de la dona o del baró amb una única funció coneguda: concentrar i acumular sensacions sexuals i plaer eròtic (Màsters i Johnson, 1970).

Sovint es considera el clítoris com un penis en xicotet, però aquesta és una apreciació discriminatòria per a la dona i a més errònia. El clítoris no posseeix funció reproductora ni urinària, i, normalment, quan se l'estimula, no s'allarga com el penis, encara que el flux de sang el fa més gran. No obstant això, des del punt de vista embriològic, el clítoris i el penis deriven dels mateixos teixits.”

Masters, Johson i Kolodny, (1995): *Enciclopedia de la sexualidad*, Vol. 1.

- 13.** Per què el clítoris és una singularitat anatòmica?
- 14.** És correcte dir que el clítoris és un penis en xicotet?
- 15.** Què és l'ablació del clítoris? On es practica? Per què es practica? És el mateix que la circumcisió?
- 16.** N'hi ha una altre terme popularitzat actualment que és l'ablació psicològica? Què creus que vol dir?

JO: els cercles de l'amor

Els centres concèntrics de l'amor

Objectius: reflexionar críticament sobre el desig de canviar la parella i la necessitat de respecte a l'altre i a un mateix.

Desenvolupament: a partir del text adaptat de Garrido (2001), responeu les qüestions.

Els cercles concèntrics de l'amor

La personalitat està formada per tres cercles: el nucli, que comprèn els principis i els valors essencials que defineixen cada persona; els hàbits, que ens permeten desenvolupar les activitats diàries amb facilitat, i les preferències, que és allò que ens estimem més fer o no fer. El contingut dels cercles és distint en cada persona; però el que és igual en tots és que "els valors essencials no poden modificar-se si no és amb un gran esforç i dolor, que en general suposa un procés de transformació personal laboriós".

Esforçar-se per conquistar o per complaure la persona estimada amb la secreta intenció de canviar-la, perquè creiem que ens hem enamorat, no solament és un camí de fracàs sinó una perillosa intromissió en una dialèctica de domini.

Qüestions:

1. És possible canviar una altra persona? En tot o només en alguns aspectes?
2. És veritat que es pot canviar per amor?
3. És ètic demanar-li a una altre que canvie? Justifica-ho.

JO: l'espai personal

L'espai personal

Objectius: reflexionar críticament sobre el desig de canviar la parella i la necessitat de respecte a l'altre i a un mateix.

Desenvolupament: a partir del text, responeu les qüestions.

L'espai personal

*L'autoestima passa pel reconeixement del propi **espai personal**, format, seguint Fina Sanz, per l'espai interior, l'espai relacional i l'espai social. L'espai interior és allò que vivim, sentim, pensem (fantasies, sentiments, pors, records,*

il·lusions...), i que ningú pot conèixer si no ho exterioritzem; l'espai relacional és com ens situem enfront de l'altra persona, i l'espai social és el lloc o llocs que ocupem en cada moment (professió, estatus social, rol de pare o mare...) i que estan determinats pel marc social.

Les dones tenen molta facilitat per a integrar espais, però dificultat per a separar-los, per exemple esdevenen en moltes ocasions mares de les seues parelles (fins i tot en relacions adolescents). I cal dir que el maternalisme en l'amor és molt pernicios. Amar no vol dir fer-se càrrec de l'altre, siga parella o siguen fills, sinó donar-li la seua responsabilitat; el contrari és criar fills dependents i perpetuar la dependència masculina d'unes cures que primer feia la mare i ara fa l'esposa-mare.

[...] Contràriament, els barons tenen dificultat d'integrar els espais i tendeixen a mantenir-los separats; ja hem dit que el seu guió de vida és de separació, de manera que la seua identitat social (el treball, les seues aficions...) es considerarà important i necessària, independentment de la parella, i serà reconeguda per tots els del seu voltant.

Sanchis, *Tot per amor?*, Rosa Sensat (2006)

Qüestions:

1. Busca exemples d'invasió de l'espai personal. Discutiu sobre la qüestió.
2. En general, creus que els xics necessiten més llibertat, més espai personal que les xiques? Argumenta-ho.

JO: la parella

El vincle amorós

Objectius: reflexionar sobre els models de parella i sobre el paper de la independència en aquesta relació.

Desenvolupament: imagineu que vosaltres i la vostra parella (tant si la teniu com si no) sou dos cercles. Feu un dibuix de com seria la relació ideal: amb una intersecció gran o menuda, un cercle damunt de l'altre... Llegiu els següents models de Fina Sanz (1995) i vegeu quin heu triat.

Els vincles amorosos

- **Model d'inclusió:** un cercle és més petit i està dins de l'altre. La relació de parella és jeràrquica i un dels dos és dependent de l'altre ja que no té espai personal propi.
- **Model fusional utòpic:** els cercles estan un damunt de l'altre, és a dir, es comparteix tot. Per a F. Sanz és un model que solament es viu en moments concrets.

- **Model d'interdependència.** Hi ha un espai personal compartit (Epc) i un espai personal no compartit (Epnc).
- **Model de separació total.** No es comparteix res.
- **Model de solitud.** No hi ha projecte de parella.

Qüestions:

1. Quin creus que és el model de parella imperant en la nostra societat?
2. En general, creus que els xics necessiten més llibertat, més espai personal (EP) que les xiques? Per què?
3. Influeix l'educació en la preferència per un model o un altre? Influeixen les revistes i els contes? I els anuncis publicitaris? I les pel·lícules? Què és pot fer per canviar-ho?

NOSALTRES

La seducció corporal i verbal

Objectius: ajudar els adolescents a conèixer els mecanismes de seducció i de pressió. Evitar la comunicació ambigua, aprendre a defensar-se de la pressió.

Desenvolupament: per parelles, un dels dos es construeix una màscara amb un full de paper deixant dos forats per als ulls, i l'altre intenta seduir-lo sense utilitzar les paraules, solament amb gestos amb la cara, amb les mans, etc. Després es posa la màscara l'altre membre de la parella. Acabada l'activitat es fa el mateix però ara utilitzant les paraules.

Qüestions:

1. Com tractes de seduir?
2. Com han tractat de seduir-te?
3. Què et resultava més seductor?
4. Et resulta més fàcil amb gestos o amb paraules?
5. Qui utilitza més la seducció els homes o les dones? Argumenta-ho
6. De vegades es donen missatges confusos: amb el cos una cosa i amb les paraules una altra. Posa exemples. Què penses dels missatges confusos? Qui els utilitza més els xics o les xiques?
7. Comenta les situacions de més avall. Com han d'actuar els protagonistes perquè no hi haja ambigüitat ni malentesos ni falses expectatives? Escenifica-ho

- a. Luci, de 15 anys, ix amb Rafa, de 19. Arriben a casa d'ell i la convida a pujar. Ella vol anar amb ell, està farta del cotxe, però no vol arribar a mantenir relacions coitals. Ell sí que ho espera, ja que el fet que ella accedisca a pujar és senyal "inequívoca" que desitja el mateix que ell.
- b. Carles i Andrea es coneixen en una discoteca. Ella ha estat ballant tota la nit per a ell, i ell ha estat mirant-la. Finalment ell se li apropa i li diu si van al reservat. Allí Andrea no es deixa tocar el sexe ni accedeix a les peticions de Carles de tocar-lo. Ell es cabreja perquè es sent provocat.

Definir bé les situacions. Aprendre a dir "no"

Adaptat F. López (1995)

Objectius: ajudar els adolescents a dir "no" a la pressió de tenir relacions sexuals abans que vulguen. Expressar amb sinceritat els sentiments i dir les vertaderes intencions de la conducta.

Desenvolupament: dramatitzeu les situacions i contesteu les qüestions.

- a. Lluís, Carles i Ernest estan burlant-se del seu amic Joaquim perquè encara no ha tingut relacions sexuals. Ell eixirà aquesta nit amb la seua núvia i els seus amics li estan dient que esperen que tinga relacions coitals amb ella.
- b. La mare de Rafa ha deixat una nota que diu que tornarà en una hora. Rafa es gira cap a Luci i li diu: "tenim una hora per estar sols i fer l'amor". Ell tracta de besar-la però ella es resisteix.
- c. Un xic ens agrada. Ens demana d'eixir però no li volem dir que sí, sinó conèixer-lo un poc més.
- d. Una xica ens demana d'eixir, però ens han dit que és una lloba i nosaltres no tenim experiència i sí molta por. Què li contestem?

Qüestions:

1. Per què els amics de Joaquim l'estan pressionant perquè tinga relacions coitals? Què és millor, que tracte de fer entendre els seus amics com se sent o fer-los creure que ha tingut relacions perquè el deixen tranquil? Què faries tu en el seu lloc?
2. Per què és tan important per a Rafael tindre relacions sexuals? Com creus que se sent Luci? Pots pensar alguna manera de dir NO sense perdre el nuvi?

3. Quina actitud té la societat cap als xics que són verges en l'adolescència? I cap a les xiques? Creus que hi ha adolescents que se senten pressionats a tindre relacions sexuals perquè està de moda ser sexualment actiu?
4. És creïble la situació d? Per què?
5. És més difícil dir "no" per a un home que per a una dona? Per què?

Si m'has excitat, continua

Objectius: desvelar les creences estereotipades sobre les relacions i la seua relació amb la victimització sexual.

Desenvolupament: llegeix les següents creences.

Creences sobre les relacions afectivosexuals

- a. el baró ha de tenir el domini de les relacions sexuals
- b. està justificat usar la coerció quan la dona "ha provocat" el baró
- c. es perd el dret a dir "no" quan s'han ultrapassat determinats límits (per exemple si una xica ha excitat un xic o si li ha dit que hi haurà sexe però després canvia d'opinió)
- d. la dona diu "no" a una invitació sexual quan realment vol dir "sí"
- e. els barons sexualment estan molt necessitats i tenen dificultats per a controlar-se (especialment en arribar a determinat punt)
- f. la conquesta o fins i tot la imposició sobre una dona que diu "no" augmenta el valor d'un home
- g. si una dona diu "no" el baró es desvaloritza.

Qüestions:

1. Assenyala les creences amb les quals hi estàs d'acord. Argumenta-ho. Posa exemples de situacions en què es mostren.
2. Per què se suposa que els homes són més sexuals que les dones? Està demostrat? Tu què opines?
3. Per què les dones han de ser limitadores dels barons? És just aquest paper?

Frases de pressió: egoisme i manipulació

Adaptat de López, F. (1995): *Educación sexual de adolescentes y jóvenes*, Siglo XXI.

Objectius: ajudar els adolescents a practicar les diferents formes de dir "no" a les pressions per tenir relacions sexuals.

Desenvolupament: Una grup d'alumnes fa de jutges. La resta, per parelles o grups, han de donar les millors respostes a les frases de pressió.

Frases de pressió

- *Tots ho fan.*
- *Si m'estimares, tindries relacions sexuals amb mi.*
- *Sé el que vols, el que passa és que tens por del què diran.*
- *Has de créixer. No pots ser sempre un/a xiquet/a.*
- *Ja vàrem tindre relacions abans. Quin és el problema ara?*
- *No voldràs que la gent pense que no ets un home (una dona)?*
- *Ho he de fer ara. Els de la meua edat ja ho han fet.*
- *Si vols ser popular amb els companys... hauràs de fer-ho.*
- *Tu tens tantes ganes com jo.*
- *M'has excitat. Si m'estimes continua.*
- *Prova-ho. Seré el millor que hages pogut tindre.*
- *Pren-te una copa. Et posarà en ambient.*
- *Les teues amigues/amics ho fan. Tu ets l'únic/a que no.*

Qüestions:

- 1.** Què és una frase de pressió?
- 2.** És fàcil pensar en bones respostes contra la pressió?
- 3.** És més comú per a les xiques o per als xics usar frases de pressió?
Per què?
- 4.** Hi ha situacions en què les frases de pressió són bones? Quan?

Bloc 3: Els Xics, les Xiques, els Drets

LES XIQUES

Còmic: Masturbar-se

Objectius: criticar la minusvaloració cap a les pràctiques sexuals no reproductives com la masturbació, especialment en les dones.

Desenvolupament: reflexioneu en grup sobre la masturbació i responeu les qüestions.

Qüestions:

1. Qui es masturba? Només es masturben els adolescents? o les persones que no tenen parella? o les vicioses? Argumenta-ho.
2. Les enquestes diuen que les xiques no es masturben tant com els xics, és veritat o és que ho oculten? Per què passa això?
3. Per què els xics es masturben sovint en grup? T'imagines que ho feren les xiques?
4. Les xiques que es masturben ho conten a les amigues? Què passaria si una xica diguera a classe que es masturba?
5. Quins avantatges té la masturbació sobre altres pràctiques?
6. Quins prejudicis pot tindre la masturbació?

ELS XICS

Còmic: Masculinitat i masclisme

Objectius: Reflexionar sobre les pressions de la masculinitat.

Desenvolupament: comenteu els còmics.

Qüestions:

Comenteu el text.

Text

“Les persones naixen éssers sexuals, és a dir, amb capacitat per a desenvolupar això que anomenem desig sexual, ara bé, com es

manifeste aquest desig dependrà del medi en què ens desenvolupem, de les relacions que establim, de com siga estimulat el nostre cos al llarg de la vida, de les idees religioses, polítiques en què siguem educats o educades... i d'una multitud de factors que són els que en última instància conformaran les vivències particulars en el terreny sexual. Dintre d'aquests factors [...] un de bastant importància en les nostres societats és el gènere, és a dir el fet de nàixer homes o dones i el que això significa socialment.”

“Des del punt de vista psicològic, el gènere [...] té a veure amb les creences familiars i socials que defineixen la masculinitat i la feminitat [...]; aquestes creences, la majoria de les vegades són anteriors al propi naixement de la criatura i estan constituïdes per les diferents expectatives que els pares i l'entorn familiar i social tenen sobre com serà si és xiquet o què farà en la vida si és xiqueta.”

C. Garaizabal. “Sexualidad, género y amor” T.E, núm.151, març 94

Qüestions:

1. Significa el mateix “sexe” que “gènere”? Quines diferències hi trobes?
2. Quin dels dos conceptes diries que és propi de la naturalesa? I quin diries que és cultural (producte de cada cultura o societat)?
3. Podries posar algun exemple del que s'espera socialment d'una xica pel que fa al seu comportament sexual? I d'un xic? Hi ha diferències?
4. Com creus que influeix el gènere en la teua manera de viure la sexualitat?
5. Com reaccionaries davant d'aquestes situacions: *a)* el teu fill té por d'eixir sol al parc, *b)* el teu fill no vol jugar amb els amics i prefereix quedar-se a casa, *c)* la teua filla es toca la vulva insistentment en públic, i *d)* la teua filla besa a tots els de la classe.

ELS DRETS

Drets sexuals

Objectius: conscienciar que la sexualitat lliure i plaent és un dret de les persones.

Desenvolupament: L'any 1997 van ser declarats a València, en el XIII Congrés Mundial de Sexologia, Sexualitat i Drets Humans, els drets humans. Ací en teniu uns quants. Completeu la llista i expliqueu-los.

Text 1

Drets sexuals

- 1. Dret a la llibertat sexual**, que exclou totes les formes de coerció, explotació i abús sexuals en qualsevol moment de la vida i en tota condició.
- 2. Dret a la igualtat sexual**, lliure de qualsevol forma de discriminació. Implica respecte a la multiplicitat i diversitat de les formes d'expressió de la sexualitat humana, sense importar el sexe, gènere, edat, ètnia, classe social, religió o orientació sexual.
- 3. Dret a la salut sexual**. Incloent la disponibilitat de recursos suficients per al desenvolupament de la investigació i dels coneixements necessaris per a la seua promoció.
- 4. Dret a la informació completa**, objectiva i verídica sobre la sexualitat humana que permeta prendre decisions respecte de la pròpia vida sexual.

Ara llig el text següent i pensa en la importància d'aquest dret de què parla el text:

Text 2

No t'estime

Hi ha el dret a dir no: no t'estime. No vull parlar amb tu, no vull fer l'amor amb tu, ni tampoc la guerra. No vull fer res amb tu. No vull vore't. No vull. No. Aquest dret també existeix després d'haver fet l'amor una vegada o moltes. Després d'haver viscut amb una persona dies, mesos, anys, mil·lennis. Després d'haver sigut feliços, molt feliços els dos, i d'escriure's versos, i de viatjar per la Mediterrània, i de sentir una gran passió, i de comprar junts l'apartament [...]

Hi ha el dret que deixes d'agradar-me, d'interessar-me, d'importar-me. El mateix dret que m'agrade un/a altre/a, que no m'agrade ningú, que m'agraden tots/es, que m'agrade el teu amic íntim, la teua amiga de l'ànima, el veí del cinquè, qui em done la gana. I si hi ha reciprocitat, millor que millor. [...]

C. Gavela. *El País*: 10 setembre 02

Qüestions:

1. Quin dret planteja l'autor d'aquest text? Explica'l amb les teues paraules. Estàs d'acord que aquest dret tinga vigència en la nostra societat? Creus que es respecta?
2. Com creus que es podria generalitzar aquest dret? Què proposa el text? Penses que és suficient?
3. Evitaria aquest dret el maltractament a les dones? Argumenta-ho.

ELS DRETS: drets sexuals

Els drets sexuals són drets humans

Objectius: conscienciar que la sexualitat lliure, segura i plaent és un dret de les persones.

Desenvolupament: Comenteu el text:

En efecte, la sexualitat neix lliure amb la persona, però hi ha una ràpida preocupació social per canalitzar-la i controlar-la. En la nostra tradició cultural i en d'altres, aquest control ha arribat a ser ofegador i alienant. Són també freqüents les condemnes i/o discriminacions socials o legals per qüestions d'estricta llibertat individual quant al control i ús del propi cos.

[...]

Com a resultat i centrats en la nostra cultura, moltes persones s'han vist abocades al paper de vigilants d'una moral imposada, en la seva persona i en el seu entorn. Les consignes interioritzades impedeixen el lliure gaudiment de la sexualitat i enverinen moltes relacions humanes a causa dels intents controladors i de la resistència o la resignació que poden generar.

[...]

La sexualitat és una part integrant de la personalitat de tot ésser humà. El seu ple desenvolupament depèn de la satisfacció de les necessitats humanes bàsiques com el desig de contacte, intimitat, expressió emocional, plaer, tendresa i amor.

[...]

Els drets sexuals són drets humans universals basats en la llibertat, dignitat i igualtat inherents a tots els éssers humans. Ja que la salut és un dret humà fonamental, la salut sexual ha de ser un dret humà bàsic.

Just Roca i Duran

Qüestions:

1. L'any 1997 van ser declarats a València, en el XIII Congrés Mundial de Sexologia, Sexualitat i Drets Humans, els drets sexuals. Comenteu-los.

Drets sexuals

5. **Dret a la llibertat sexual**, que exclou totes les formes de coerció, explotació i abús sexuals en qualsevol moment de la vida i en tota condició.
6. **El dret a l'autonomia, la integritat i la seguretat sexual del cos**. Aquest dret inclou la capacitat de prendre decisions autònomes sobre la pròpia vida sexual dins del context de l'ètica personal i social. També n'estan incloses les capacitats de control i gaudiment dels nostres cossos, lliures de tortura, mutilació i de qualsevol mena de violència.
7. **El dret a la privacitat sexual**. Aquest involucra el dret a les decisions i conductes individuals realitzades en l'àmbit de la intimitat, sempre i quan no interfereixin en els drets sexuals d'altres.
8. **El dret al plaer sexual**. El plaer sexual, inclòs l'autoerotisme, és font de benestar físic, psicològic, intel·lectual i espiritual.
9. **Dret a la igualtat sexual**, lliure de qualsevol forma de discriminació. Implica respecte a la multiplicitat i diversitat de les formes d'expressió de la sexualitat humana, sense importar el sexe, gènere, edat, ètnia, classe social, religió o orientació sexual.
10. **El dret a l'expressió sexual emocional**. L'expressió sexual va més enllà del plaer eròtic o dels actes sexuals. Tot individu té dret a expressar la seva sexualitat a través de la comunicació, el contacte, l'expressió emocional i l'amor.
11. **El dret a la lliure associació sexual**. Significa la possibilitat de contraure o no matrimoni, de divorciar-se i d'establir altres menes d'associacions sexuals responsables.
12. **El dret a la presa de decisions reproductives lliures i responsables**. Abasta el dret a decidir tenir o no fills i/o filles, el seu espaïament i el dret a l'accés als mètodes de regulació de la fecunditat.
13. **Dret a la informació completa**, objectiva i verídica sobre la sexualitat humana que permeti prendre decisions respecte de la pròpia vida sexual.

14. El dret a l'educació sexual integral. *Aquest és un procés que s'inicia amb el naixement, que dura tota la vida i que hauria d'involucrar totes les institucions socials.*

15. Dret a la salut sexual. *Incloent la disponibilitat de recursos suficients per al desenvolupament de la investigació i dels coneixements necessaris per a la seua promoció.*

2. Els drets són també responsabilitats. Tria'n tres i formula quina és la teua responsabilitat davant els drets dels altres.

“Si tinc el dret... tinc la responsabilitat de...”

3. Ara llegiu el text següent i penseu en la importància d'aquest dret de què parla el text:

No t'estime

Hi ha el dret a dir no: no t'estime. No vull parlar amb tu, no vull fer l'amor amb tu, ni tampoc la guerra. No vull fer res amb tu. No vull vore't. No vull. No. Aquest dret també existeix després d'haver fet l'amor una vegada o moltes. Després d'haver viscut amb una persona dies, mesos, anys, mil·lennis. Després d'haver sigut feliços, molt feliços els dos, i d'escriure's versos, i de viatjar per la Mediterrània, i de sentir una gran passió, i de comprar junts l'apartament [...]

Hi ha el dret que deixes d'agradar-me, d'interessar-me, d'importar-me. El mateix dret que m'agrade un/a altre/a, que no m'agrade ningú, que m'agraden tots/es, que m'agrade el teu amic íntim, la teua amiga de l'ànima, el veí del cinquè, qui em done la gana. I si hi ha reciprocitat, millor que millor. [...]

C. Gavela. *El País*. 10.09.02